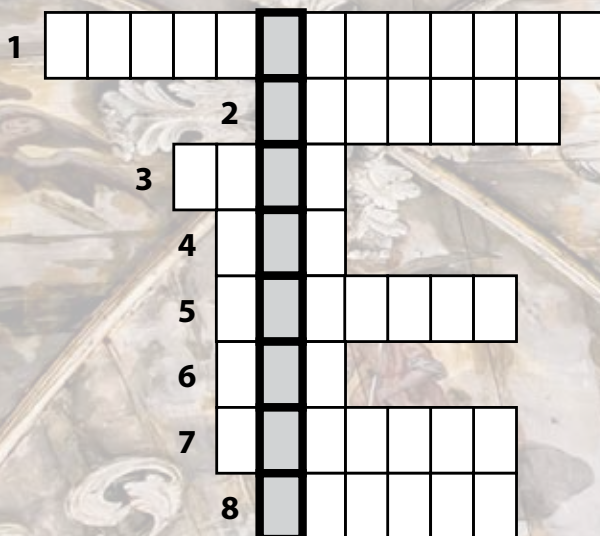

KRZYŻÓWKA

Kiedyś kościół brzeski miał wieżę drewnianą, ale budynki z drewna, choć bardzo uważano, zdarzało się, że w pożarach czasami się paliły. Podobnie i tu – więc wieże się zmieniały. Kiedy ta drewniana w 1808 się spaliła, społeczność Brzeska do projektu zatrudniła pruskiego architekta – bardzo wówczas słynnego, Karl Friedrich mu było na imię, a nazwisko jego poznasz, gdy zdołasz rozwiązać krzyżówkę. Do dzieła! Wysil swą główkę!

1. Religia zapoczątkowana przez Marcina Lutra. Jej wyznawcy usuwali figury Maryi ze świątyń.
2. W 1124 roku przeprowadził go dla mieszkańców Brzeska św. Otton z Bambergu.
3. Młynarczyk-artysta z Brzeska.
4. Stowarzyszenie, które jest opiekunem tego questu.
5. Miasto, z którego z misją na Pomorze wyruszył Otton z Bambergu.
6. Opatrzności na jednej z bram.
7. MATER DEI MEI (czyli: Matko Boża pamiętaj o mnie).
8. Sąsiednia wieś, do której zmierza kondukt podczas pogrzebu Maryi.

Gdzie to jest?

Brzesko – wieś w północno-zachodniej Polsce, w województwie zachodniopomorskim. Powiat pyrzycki, gmina Pyrzyce.

Jak dojechać?

Z Pyrzyca zjechać na DW122 w stronę Mechowa a następnie zgodnie ze znakami – do Brzeska.

Początek questu:

W centrum wsi, pod remizą strażacką (nr 119A).

Czas przejścia: ok. 60 min

Opiekun wyprawy:

Stowarzyszenie „WIR” – Wiejska Inicjatywa Rozwoju
Rynek Staromiejski 5
73-110 Stargard
e-mail: wir-igd@wp.pl
www.wir-igd.org.pl
tel. 91 578 43 78

Projekt questu: Małgorzata Duda

Opracowanie trasy: Małgorzata Duda, Tomasz Duda

Tekst: Małgorzata Duda

Zdjęcia: Tomasz Duda

Rysunki: Lidia Lalak-Szawiel

Quest powstał na zlecenie Stowarzyszenia „WIR”
- Wiejska Inicjatywa Rozwoju - 2018 r.

Wydawca: dudowie.pl Małgorzata Duda

ZACHODNIOPOMORSKI QUEST REGIONALNY

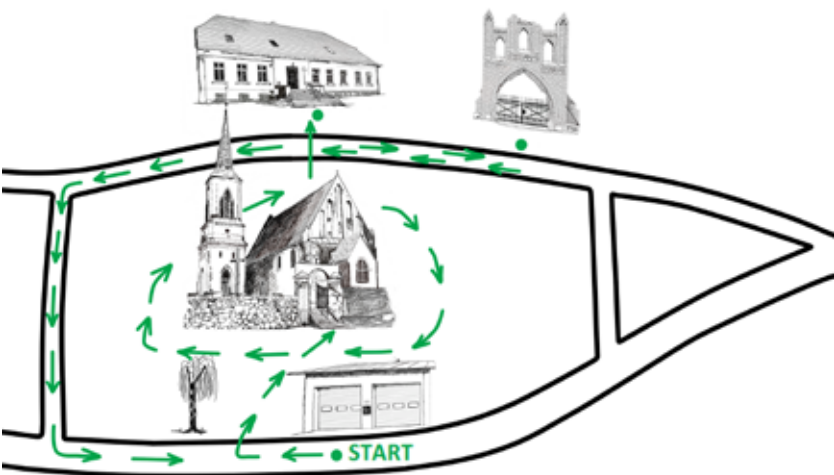
BRZESKO

pod opieką Matki Boskiej

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich:
Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Publikacja opracowana na zlecenie Stowarzyszenia „WIR”
- Wiejska Inicjatywa Rozwoju, współfinansowana ze środków Unii Europejskiej
w ramach „Wsparcia dla rozwoju lokalnego
w ramach inicjatywy LEADER”, objętego PROW na lata 2014-2020.

Jesteśmy w sercu pyrzyckiej ziemi, którą bieg czasu niewiele zmienił. Brzesko to jedna z najstarszych pomorskich wsi. Co tu jest ciekawego? Dowiesz się i ty, gdy trasę questu przemierzyć zdołasz. Lecz zanim pójdziesz w stronę kościoła, spójrz na te chaty – wcale nie nowe, te ściany w kratkę – to domy ryglowe. W poprzednich stuleciach wiele ich stało na całym Pomorzu. Tu kilka zostało.

Spod strażackiej remizy, chodnikiem między brzożami, idziemy w stronę kościoła. Co po drodze mijamy? Tablice papieżowi-Polakowi stawiane oraz inne – ku pamięci pielgrzymów wieszane. Potem przez bramę, której Maryja z aniołami strzeże, przechodzimy, na przykościelny teren wchodzimy.

Na jednym ze słupów tej mijanej bramy jest cytat łaciński – warto, by zapamiętany mógł być, bo przyda się do krzyżówki rozwiązania...

MATER DEI MEI

Za bramą skręć w lewo i przejdź wzdłuż stacji drogi krzyżowej do następnej bramy - tu na łuku nad nią Oko Opatrzności nad tablicą z przykazaniem.

Przejdź wokół świątyni, wzdłuż stacji, co znaczą drogę krzyżową Jezusa samego. Znajdziesz Go nie tylko na Golgocie, lecz nawet w ciemnicy pochowanego.

Gdy pętlę wokół zrobisz – wejdź koniecznie do świątyni, bo stamtąd Matka Boża czuwa nad dziećmi swymi. Od średniowiecza Maria tu mieszka i czczona jest przez mieszkańców Brzeska w gotyckiej figurze z wieku piętnastego – Matki trzymającej Syneczka swojego.

Mówią z lat dawnych opowieści, że gdy księżęta protestantyzm na Pomorzu, zafascynowani Marcinem Lutrem, wprowadzili, to w bardzo wielu miejscach wierni figury Marysi niszczyli. Przetrwiała tamte ciężkie czasy Maryja w Brzesku dzięki pastorowi mądrymu, który pogodził starych i młodych i jego czynowi – ekumenicznemu.

Pastor Hamela w siedemnastym wieku wymyślił ołtarz otwierany, który otwierał, gdy wyznawcy Marysi się modlili, gdy protestanci – był on zamykany, by im figura nie przeszkadzała. Dlatego do dziś przez sześć wieków przetrwała.

I aby dodać blasku tej figurze, powstało piękne sklepienie na górze. Jak głosi tutejszy przekaz dawny, cały ten strop – kolorowy i ładny wyrzeźbił młynarczyk tutejszy, utalentowany Michael Pahl, pod chórem podpisany. Bo swój autoportret też umieścił tam, stąd wiemy i dziś jak wyglądał on sam. Spójrz jeszcze w przedsionku na tyłach na witraże. Kto na tych szybach szklanych się ukaże? Otton z Bambergu, świętym nazwany, przez Krzywoustego na Pomorze wysłany. W roku 1124, apostoł Pomorza, gdy jechał od Gniezna w stronę morza, to w Brzesku się zatrzymał i ludzi tu chrzczył - w tym niewielkim potoku, co na skraju wsi był i co Jordanem ludzie go nazwali, bo do chrztu Jezusa w Jordanie nawiązali.

** Nawsie – plac położony w centrum wsi, często o kształcie wrzeciona. Pierwotnie stanowił własność wspólną wsi i był otoczony zagrodami. Bardzo często na nawsiu znajdował się kościół i otaczający go cmentarz.*

Gdy z kościoła wyjdiesz, idź za wieżą w bramę, gdy wyjdiesz na ulicę, to będzie ci dane zobaczyć plebanię po drugiej stronie ulicy. A może w niej okna zdołasz policzyć? Bo plebania jest duża i symetrii nie ma. Bowiem w dawnych czasach, gdy pastor się zmieniał i odchodził już ze swej posługi, przez czas niekiedy dosyć długi mieszkał na plebanii razem z pastorem nowym. A to scenariusz być może na kłótnie gotowy. Tu w Brzesku nowy pastor i jego żona liczne potomstwo posiadali dlatego z konieczności pół plebanii rozbudowali. Dodać jeszcze chcę, że w sierpniu, piętnastego, zobaczyć tu można coś interesującego. Ogromnie ciekawy jest tu odprawiany ceremoniał – gdzie indziej niespotykany. Choć według Biblii z duszą i ciałem do nieba wzięta Maryja została, to tu tradycja ciekawy element stworzyć zdołała. I w sierpniu co roku, piętnastego, mieszkańcy Brzeska całego i sąsiedniego Letnina biorą udział w Marysi pogrzebie! I choć ciało jej z duszą w niebie, w procesji mieszkańcy niosą figury. I nie jest ten pogrzeb ponury, tylko barwny i pełen radości. Ta procesja pogrzebowa aż do Letnina prowadzi. Tam iść nie będziemy, ale nie zawadzi podejść ulicą w prawo parę kroków i po lewej spojrzeć na bramę z boku, co na brzeski cmentarz wejścia strzeże. Piękna, neogotycka, z cegły zbudowana i mimo upływu czasu dobrze zachowana.

Wracamy skąd przyszliśmy, lecz kościół ulicą mijamy, a później w najbliższą uliczkę w lewo skręcamy. Przecinamy teren nawsia* dawnego i przy najbliższej okazji znów skręcamy w lewo. Pod remizą, w miejscu startu, kończymy wędrowkę. Na podsumowanie – rozwiąż też krzyżówkę.